

GORČIN STOJANOVIĆ, UMETNIČKI DIREKTOR JDP

Kulturcid kao čin veleizdaje

Političari u čitavom regionu parazitiraju na činjenici da bismo mi ovo što radimo radili besplatno. I više od toga - platili bismo da radimo, kaže Gorčin Stojanović

S obzirom na sveprisutnu krizu, kakva je trenutno situacija u JDP-u?

- Imali smo do sada dve i imaćemo još jednu premijeru do kraja godine. I za njih mogu reći da su čak iluzija. Mi zapravo nismo imali nijednu premijeru, jer od osnivača nismo dobili novac za program, šta više, nama nedostaje novac i za normalno funkcionisanje. Ali zahvaljujući trudu, čudu i podršci nekih ljudi koji su svesni da ne možete tako lako ugasiti jedno veliko pozorište, mi smo napravili „Sumnjivo lice“ Jagoša Makrovića, pre dve, tri nedelje je bila premijera predstave „Samo neka bude lepo“ Marka Manojlovića, koja pomalo podseća na Dramu o Mirjani. Miloš Olujić trenutno radi „Otel“ sa Nikolom Đurićkom kao Jagom i Vojinom Četkovićem kao Otelom. Premijera će biti do kraja godine. Dakle, imali smo dve premijere na velikoj i jednu na maloj sceni, a normalno bi bilo, čak i u kriznim uslovima da imamo bar dvostruko više. Morali smo za sada da ugasimo malu scenu, ali se nadamo da ona neće nestati. Takođe, preuzeli smo predstavu „Pokojnik“ u režiji Igora Vuka Torbice kako bismo malo obogatili repertoar. Ali to je, što bi vozači rekli, kao da vozimo na isparenje. Budućnost je neizvesna u svakom smislu. Sa druge strane, JDP kao član evropske pozorišne unije je uključeno u dva velika projekta, koji će, ukoliko budemo do tada postojali, biti izdašno nagrađeni od raznih fondova. Projekat „Pali anđeli istorije“ koji se bavi onim što se dešavalo 1914.godine, atentatom u Sarajevu, ultimatomom Srbiji, ratom, mi smo inicirali. Nakon konferencije koja je nedavno održana u Beogradu priča je proširena na događaje do 1918.godine. To nije priča o istoriji, već ključnim evropskim temama. To je priča o Evropi danas o kojoj se ništa ne zna. O kojoj ništa ne znamo mi koji joj

stremimo, ne znaju ni oni koji su kao stara Evropa, a ni oni koji su tek u nju ušli. U drugom projektu pod nazivom „Terorizam“, a naziv proističe iz engleske reči teror – što znači strah, pored JDP-a učestvuju nemačko, britansko, norveško, izraelsko pozorište. Povezali smo ova dva projekta i naručili komad od Milene Marković koji će se baviti pesnikom koji se zvao Gavrilo Princip, jer on to jeste bio, kao što je za neke bio heroj, za druge zločinac i terorista. To su planovi. Ima još hiljadu divnih planova i ideja, ali je zaista sve pod velikim znakom pitanja.

Da ste u situaciji da donosite važne odluke šta je to što biste učinili za kulturu i umetnost u Srbiji?

- Toliko je jednostavno da je to sramota izgovoriti. Kompletna srpska kultura, govorim o svim pozorištima u Srbiji, svim bibliotekama, domovima kulture, svim kulturnim ustanovama sa svim zaposlenima, košta manje nego polovina Namenske u Kragujevcu, ugašene visoke peći u Smederevu, one silne subvencije koje svi plaćamo da bismo imali Fiat u Srbiji. Užasan je bezobrazluk političarski pričati da je umetnost skupa, da su kulturnjaci skupi budžetski korisnici. To je laž. Njih to jednostavno ne zanima. Ova generacija političara, bez obzira kojoj stranci pripadaju, će ostati zapamćena po tome što je izvršila kulturcid u Srbiji i lišila je

odlaze, nikada se ne pitajući kako su na ta mesta došli. Ja ću se i dalje baviti otporom svemu tome radom u JDP-u i predstavama kao što je bila ova večerašnja. Vrlo često se čovek u ovom poslu oseti kao Irena Kolesar na kraju filma „Slavica“, kada apsurdno pokušava telom da zapuši rupe na brodu koji će potonuti. Povremeno sam to osećanje imao i u bogatijim vremenima, ali sad ga baš onako intenzivno osećam.

Kakav je tretman kulture u regionu?

-Situacija je za nijansu bolja. Slovenija prolazi kroz krizu, ali to nije dovelo do smanjenja broja premijera u centralnim pozorištima. Hrvatska se bori iako je u strašnoj krizi. Postoji svest da je kultura poslednja na kojoj smete štedeti. Čini mi se da je i u Bosni tako. Nedavno smo Iva i ja radili u Makedoniji. U siromašnom Prilepu, eto, pronađe se način da se radi Šekspir i da se angažuju reditelji iz Beograda. Svi mi u regionu radeći van matičnih kuća po dva tri posla, radeći ovo što se zove tezgja, kreditiramo našu umetnost. Političari u čitavom regionu parazitiraju na činjenici da bismo mi ovo što radimo radili besplatno, i više od toga, platili bismo da radimo. To ne govori dobro o svim ovim zemljama i neminovno utiče na „fizički“ izgled stvari koje radimo. Jedno vreme možete kriti sirotinju duhovitošću, ali u jednom trenutku će se pocepene gaće ipak videti. A kad progledate to što viri iz pocepanih gaća, onda je to ipak na kraju sramota. Nije sramota biti siromašan. Sramota je ponašati se bahato, obesno, neodgovorno kako se 99 odsto naših političara ponaša i misli da su ti njihovi rejtinzi, njihove televizije i tok šouovi i nadgovoravanja važniji od onoga što je esencija jedne zemlje, države, pa na kraju i ovi nacionalisti bi mogli da se sete naroda.

V. Tucović

JDP BEOGRAD

Da je život čudo shvatimo kad dodirnemo smrt

Mirjana Karanović, Mirjana:

Volim ovakve uloge, koje se otvaraju iznutra. Sa strane gledajući, to je život koji verovatno neće biti upamćen, čak ni od strane najbližih. Ima mnogo takvih osoba, koje se s vremenom stope sa prostorom i sebi samima postanu nevidljive. Ispod svega toga, one zapravo žude za nečim, jer žudnja je opšta, ljudska kategorija. Žudimo da budemo nešto, da budemo voljeni, volimo, da nam neko kaže da smo važni ili nešto stvorili. Ja sam u svemu tome pronašla njenu dirljivu potrebu da svoj život učini smislenim. Rezultat njene aktivnosti nije veliki, a njena konstanta je pušenje i ispijanje kafe. Za mene je to bio osnov da izgradim pravo ljudsko biće. Nikad nisam igrala ovakav lik i bilo mi je jako drago što imam priliku da sve što bih spolja uradila sakrijem. Mirjana nije sve-sna svojih emocija do trenutka kada majka umre. Tada joj govori „volim te“ i „hvala ti što si me rodila“. U tom ženskom lancu, od Mirjanine majke, preko Mirjane, do njene ćerke postoji linija ponavljanja. To je prividno odsustvo svake emocije, što je jako često kod sadašnjih generacija. Otkriti emociju danas se računa kao slabost i nešto nepotrebno. Ceo komad se igra tako, a onda u poslednjih minut-dva dolazi iznenađenje, otkrivanje emocija. To je jako potresno.

Gorčin Stojanović, umetnički direktor JDP i scenograf: Jednog dana mi je stigao tekst u koverti, što je dovoljno neobično, jer pisci danas šalju tekstove internetom. Odmah mi se tekst dopao i čim su se stekli uslovi, javio sam Ivoru da želimo to da radimo. Mi pratimo i čitamo sve, a onda jako pažljivo biramo. Nema ništa gore, nego zakopati mladog pisca. Naravno je opasno u pozorištu kakvo je JDP, gde ima mnogo tekstova koji u nekim drugim pozorištima bolje prođu nego što bi kod nas...kako se u poslednje vreme izražavam samo kroz fudbal, hoću da kažem- u Manchester United-u se lako propada kada ste mlad igrač. Ali Ivorov tekst je bio sjajan, a mislim da posle 25 godina to umem da prepoznam, kao i za kog je reditelja dobar.

Iva Milošević, reditelj: Oduševilo me je to što je ovaj komad zagonetan. Osetila sam da je strašno istinit. Kada sam ga prvi put pročita-

la, nisam mogla da zamislim kako to može da se na sceni učini istinitim. Imala sam utisak da je to izmišljen svet koji samo u pozorištu može da se predstavi. Kada smo počeli da radimo ispostavilo se kao daleko istinitije, u jednom apsurdnom sklopu, autorskoj montaži svakodnevne banalne realnosti koja uznemiravajuću istinitost i naizgled odsustvo nečeg dramskog, a zapravo vrlo dramatično, nešto što postoji u profanoj svakodnevici kojom Ivor barata...kada se to uspostavi na sceni, lepota tog komada se otvara. Polazni impuls je lucidno osećanje sveta.

Andjelika Simić, Grozdana: Kada sam pročitala komad, jedva sam čekala da počnemo da radimo. Čak sam želela da možemo da preskočimo, neminovne, čitajuće probe i počnemo da se družimo sa tim ljudima. Taj svakodnevni svet živimo i srećemo, a nismo svesni toga. Imamo privilegiju da naša svakodnevica nije baš takav kliše, malo je uzbudljivija, ali smo i mi u kolotečinama htenja, vremena, čekanja da život počne... Radovala sam se od početka radu na ovoj predstavi. Čim sam pročitala tekst, pomislila sam da je to prilika da igram u komadu koji će se pamtili. Već sam videla veliki život ove predstave.

Branka Petrić, Violeta: Bili smo presrećni što u jednom komadu ima pet tako zanimljivih i različitih ženskih uloga. Svaki lik u nekom momentu ima svoj minut iznenađenja i za lik i za publiku. Moram da priznam da sam navikla da igram u komadima koji dugo traju i verujem da će ovaj biti takav. Bila sam oduševljena svaki put kada sam gledala kolege na sceni. Ova predstava nama pruža veliku radost. I želim da pomenem da smo je igrali u Bogoti, pet večeri zaredom. Ta publika je ovu predstavu primila kao da je njihova, prepoznali su se u njoj.

Cvijeta Mešić, Anka: Kada sam pročitala ovaj tekst, pomislila sam

da je višeslojan, poetičan, mudar, dubok. To zaista mislim svaki put kada slušam iza scene. Radujem se uvek i mislim da je Iva kao reditelj pronašla pravi ključ. Lično mislim da je ovo čarobna predstava. To uvek mislim kada nisam na sceni i gledam druge.

Jelena Petrović, Veronika: Uzbudljiva je tišina i uopšte tonovi koje je Iva postavila, kao i način na koji su napisani dijalozi. To već dodatno radi za nas. Ne osećam da sam se namučila u ovom procesu. Te tišine i minimalizam koji osećam i bio mi je veliki izazov. To se retko oseti u pozorištu, na sceni, sa partnerom. Pričate, pričate, a uopšte se ne slušate. To boli. Posebno ako vam je potrebna pomoć, a mladima jeste, iako često nemaju za šta da se uhvate. Da li je inat to što je Veronka odustala- može biti, a ne mora da znači. Ovo je jedna od retkih predstava kojoj se divite svaki put, dok godine prolaze. Bilo mi je zadovoljstvo raditi. Već sam zaboravila kako je tekao proces. Osećam se kao da smo svi rođeni da ovo odigramo, živimo te trenutke.

Marko Bačović, Simon: Ovo je lep, poetičan tekst koji govori o tome da nam svakodnevica učini da život deluje monotono, vulgarno, bezvezno, a zapravo je jedno veliko čudo koga postanemo svesni tek kada dodirnemo smrt. Takva je velika scena u ovom komadu u kojoj ćerka majci kaže da je voli, tek onda kada nje više nema. Tako i Simon živi svoju prazninu, a bežeći od nje, vraća se ženi i detetu koje je zaboravio. Tako je Iva bivšeg muža i ljubavnika stavila u imaginarni prostor, prozor do prozora. Gledamo zanimljiv sukob tipa koji je prazan, ali malo iskusniji, pa folira i blefira mlađeg, igrajući se sa njegovim neiskustvom i drugog koji se bori sa starijim. Na kraju mu vrati poen tako što mu kaže „tvoje dete će mene da zove tata“. Gledao sam Fedu i Cvijetu i zapanjio se kada sam shva-

tio da gledam krupni kadar. To meša u nama spoljašnje i unutrašnje, pravi metafiziku i čini da gluma bude u krupnom kadru.

Bojan Lazarov, Lucio: Manje- više je sve rečeno. Jedino što bih ovo mogao uporediti sa sloganom ovogodišnjeg festivala „ovaj život ne vredi puno, ali ništa ne vredi kao ovaj život“.

Feđa Stojanović, Jakov: Pisac je nepravedan prema nama muškarcima, a veoma blagonaklon prema ženama. Pokušao sam da nađem nešto pozitivno u Jakovu i shvatio da je to traganje za srećom i ljubavlju. On je grub, kvaran i neiskren, ali ga kao glumac pravdam time da traga za nečim što nema. To je nit koja vezuje sve ove likove.

Gorčin Stojanović, umetnički direktor JDP i scenograf: Ja sam reditelj po struci, ali se ne ponašam kao reditelj, kada radim sa kolegama rediteljima, nego kao scenograf. Više se ne sećam procesa, ali znam da je moj zadatak da slušam inpute reditelja. Kada ja režiram, odmah znam prostor i od njega krećem, ali drugi reditelji ne moraju nužno tako da rade. Jedino moje osećanje koje smo Iva i ja podelili, je to da ovo mora biti jako blizu publike. Krenuli smo od oblika. Prozori su došli kroz rad. Scena Stupica je idealna, jer glumca jako približava, a još uvek možete napraviti elemente pozorišnog spektakla. I podela mnogo utiče na rad. Nisu svi glumci u stanju da posle godina velikih scena i distance igraju blizu ovakav sadržaj. Kao što se nadam da je njih inspirisao prostor, tako su oni inspirisali mene. Recimo, dogovorili smo se da ukinemo vrata, jer ova ekipa može i bez njih...nisu im potrebna vrata da bi ušli. Kada sam sve to video iz ugla umetničkog direktora, znao sam da će biti dobro.

Ana Milošević

IVA MILOŠEVIĆ, REDITELJKA

Izgubili smo smisao za drugog

Sve je postalo podložno nekoj klasifikaciji, brendiranju i mislim da se time današnji intelektualac udaljava od prave svrhe umetnosti

- Komad je u pravom trenutku ušao u moj život. Primetila sam da postoji gomila besmislenih radnji koje ispunjavaju moju svakodnevnicu i da tu nešto ozbiljno ne valja, da sam stalno u nekim pripremama za nešto što treba da se desi. To je filozofija koja vam uđe u život preko kapitalizma, tranzicije, želeli vi to ili ne. Počinjete da dekorirate stan za goste, koji nikad neće doći ili će doći, ali sa njima nećete imati pravi kontakt. Oni će biti opsednuti svojim pripremama za postizanje slike o sebi kod drugih ljudi, za koju veruju da će ispuniti njihove živote. To je izostanak punoće života", kaže rediteljka Iva Milošević, a potom dodaje da je veoma zanimljiv i „fomen konzimiranje glupavih serija, u kojima se na isprazan način ta vrsta ispraznosti prikazuje u svojoj ispraznosti”.

- To je tendenciozno, kao da praznina naših života treba da se učini malo glamuroznom, a ne da se poništi", dodaje naša sagoornica.

Ipak, likovi u komadu nisu u stanju da izađu iz sveta koji im je zadat...

- Nisu, jer nemaju modele na koje bi mogli da se ugledaju. Mirjana ne može nešto da promeni, jer je osuđena, kao i ostali likovi, da kopira matrice koje se žive oko nje. Ako nikada niste imali priliku da vidite nešto drugo, vi ćete ponavljati ono čime ste okruženi. To je tužno i tragično. S druge strane, oni su ipak živi, i to je fantastična dimenzija ovog komada. Život u njima tita, ali nema gde da se ulije.

Ipak, tome se smejemo.

Valjda tako lakše gutamo našu „gorku” pililu?

- To je dobar smeh. To nije smeh zbog toga što nas glumac zabavlja. Sedela sam u publici i, po ko zna koji put, proverava-

mestima smeju se ljudi, na drugom kontinentu, druge kulture, zato što je komad uhvatio pravo osećanje savremenog sveta. Za mene je „Drama o Mirjani i ovima oko nje” savremeni Beket.

Nova priča o ženskoj duši

U Ateljeu 212 trebalo bi da režiram komad „Mi, žene i dive”, našeg mladog pisca Slobodana Vujanovića. Ponovo komad iz muške duše o ženskoj duši, ali nije to samo priča o ženama, nego i o raskoraku između onoga što je opšte prihvaćena vizija o tome šta je danas uzbuđljiv život i uzbuđljiva osoba za druge ljude, a zapravo je nesavršenost i prosečnost života tako veličanstvena. Međutim, svet je takav da nam onemogućava da tu veličanost spoznamo, pa se okrećemo površnoj i lažnoj ideji o tome šta je punoća života i šta je životna uspešnost, a to je tako pogrešno.

la kako reaguju ljudi do mene. To je smeh prepoznavanja. Kad glumac kaže da je kupio košulju u „Zari”, ljudi se smeju, jer sebe vide u tom trenutku. Kad se sagleda šta je sve život, šta su sve prioritete, ta „Zara” je tako besmislena čežnja i zauzima ogroman prostor u glavi čoveka. Igrali smo u Bogoti i bukvalno na istim

U jednom praznom prostoru čekate nešto, a taj prazan prostor je zatrpan tonama besmislenih stvari, i fizičkih i idejnih. To je besmisleno nagomilavanje ničega, jer se time zatrpa praznina, koja vapi za nečim što je bitno, što će ispuniti čoveka, a to je

kontakt između dva bića. To je danas tako teško ostaviti, jer su ljudi okrenuti sebi.

Govorite o narcističkom društvu?

- Da, živimo u narcističkom društvu, koje nas usmerava da stalno jačamo sliku o sebi i pogubili smo smisao za drugog. To je suština današnjeg sveta. Iak, komad daje nade i svetlosti, jer pokazuje koliko je život zabavan i koliko je čovek uzbuđljivo biće u svoj toj skučenosti, predvidljivosti. I pored toga, uzbuđljivo je živeti.

Kako reagujete kada Vas i Vaše kolegice svrstavaju u nešto što se naziva „ženski rediteljski rukopis” ili „žensko pismo”?

- Nervira me tendencija ka klasifikacijama i pojednostavljanjima. Kao da je umetnost nešto što treba racionalno obuhvatiti i staviti u fioke. To je posledica potrebe da se ostane suzdržan. Danas je najveća hrabrost prepustiti se nepoznatom, pa naknadno suditi i promišljati. Opsesivno-kompulzivna potreba za etiketama, ustvari je potreba za racionalizacijom i odbranom. Pogrešno je želeći znati unapred stvari. Treba se otvoriti prema nečemu što niste u stanju odmah da imenujete, dozvoliti da vas to prožme, pa posle tražiti, možda, neke paralele. Sve je postalo podložno nekoj klasifikaciji, brendiranju i mislim da se time današnji intelektualac udaljava od prave svrhe umetnosti.

N.Kovačević

31000 Ужице, Николе Пашића 38, 031/512-655

ПУТЕВИ АД

impol
Aluminium Industry
Impol · Seval

MIRJANA KARANOVIĆ, MIRJANA

Ko preživi - pričaće!

Slika koju dočaravamo sa pozornice vrlo je jednostavna i transparentna. Tu nema nikakve velike priče. To su mali ljudi, sa malim idejama, malim životima.....

Iako su mnogi poredili i tražili komparaciju između uloga Mirjane, Petrije u „Petrijinom vencu“ i Sene Zolj u „Ocu na službenom putu“ koje tumači glumica Mirjana Karanović, za Bilten kaže da za nju likovi te tri žene i njihove životne sudbine nemaju nikakvu slučajnost. Po njenim rečima glavna razlika je kod ovih uloga vremenska razlika u njihovom nastajanju.

- Petriju sam tumačila pre trideset i dve, a Senu pre dvadeset i osam godina, tako da ne mogu da upoređujem ovu ulogu sa njima, jer gotovo je čitav život prošao između njihovih nastajanja. Jedino što mogu da kažem da sam posle njih, do uloge Mirjane mnogo sazrela, mnogo toga sam prošla u karijeri i nikako ne mogu da ih poredim.

Odnosi u predstavi „Drama o Mirjani i onima oko nje“ po prilično su zatvoreni. Takav je Mirjanin odnos prema svetu, stvarima i bićima koje je okru-

žuju. Njen odnos prema majci toliko je zatvoren, da se može reći da je i zaključan. Veoma je sakriven iza neke banalne priče i ničega nema u tom odnosu. Prazan je i potpuno odsutan. To je srž same radnje koju smo izneli na pozornicu. On se tek otvara skoro minut pred kraj, kada zvanično više ne postoji kao zatvoren i zaključan, već postaje ne-

dorečen i prazan, jer majke više nema. Takav je i odnos Mirjane sa kćerkom, ili bolje reći kćerke sa njom. Mislim da smo ga u samom komadu vrlo dobro dočarali. Ta slika koju dočaravamo sa pozornice vrlo je jednostavna i transparentna. Tu nema nikakve velike priče, jer likovi koje tumačimo su mali ljudi, sa malim idejama, malim životima.....

Nedorečeni i prazni.

Pamtimo Vas i po ulogama za decu, ali i komedijama. Da li i dalje dobijate ponude za takve uloge?

- Radila sam na televiziji dosta uloga za decu, to su bili serijali. Danas niko ne pravi ništa za decu, tako da takvih uloga više nema. U poslednje vreme reditelji me veoma ozbiljno shvataju. Mogu reći da sam postala ozbiljna glumica. Komedije više ne igram.... niko me ne zove za takve uloge. Slika današnjice i kulture je vrlo diskutabilna, po meni. Kukamo na ovo vreme, ali nismo ga ni sami svesni. Nismo svesni šta sve proživljavamo, a ni kako ga proživljavamo. Nekakvu sliku o vremenu današnjem imaćemo jasniju tek za nekih dvadesetak godina. Jedino je mogu prokomentarisati sa „ko preživi, pričaće.“

B. Damnjanović

ОМЛАДИНСКА ЗАДРУГА
МЛАДОСТ
УЖИЦЕ

**MIĆ
IĆ**

министарство културе републике србије

**MONTAŽNO PROIZVODNO
PREDUZEĆE A.D.**
za projektovanje i izvođenje
termo i hidro instalacija i
postrojenja

Zaokret u sebe

„Drama o Mirjani i ovima oko nje“ nakon četiri intenzivna festivalska dana *buke i bijesa* spušta loptu na zemlju i od užičke publike traži svojevrsno preispitivanje očista. Opipljivi terorizam vlasti, ekstremi međuljudskih odnosa, narodi i generacije na optuženičkim klupama, sve smo to prethodnih dana vidjeli u širokim zamasima deduktivnih iskaza pobune. Beogradska „Mirjana“ vođena nenametljivim dramskim pismom mladog Ivora Martinića kreće suprotnom, induktivnom metodom, pa kopajući po pojedinačnim pričama bez zapleta, pokušava usustaviti vlastiti stav. Lica Martinićeve „Mirjane“ svojim životima praktično svjedoče o ispravnosti onog Lehmannovog pitanja, izuzetno značajnog za moderni teatar: *da li je, nakon svega, napetost uopće napeta?*

Martinić piše o vremenu i mjestu koje dobro poznaje, njegovo dramsko pismo duboko je ukotvljeno u prepoznatljivu današnjicu loših primanja i još lošijih međuljudskih odnosa, sredovječnog životarenja i pubertetske žudnje za životom koji kasni. „Drama o Mirjani i ovima oko nje“ napisana je mladenački svježe ali vrlo vješto, s toplim ironijskim odmakom pisca koji svih

osam likova osmišljava slojevito i uvjerljivo. Kratki, u sivilu svakodnevice izgubljeni dijalozi izmjenjuju se s rijetkim monološkim provalama nakupljenih frustracija, u dramu kojoj otvorena struktura prostora omogućuje da se lica susreću i razilaze bez suvišnih scenskih zadatosti i ograničenja. Takvu dramsku priču redateljica Iva Milošević ne pokušava nadograditi dominantnim konceptom, već nenametljivim režijskim rukopisom smješta Martinićeve rečenice u scenski prostor, čija organizacija uvelike radi za odnose među likovima. Scenografsko rješenje Gorčina Stojanovića, naime, integralan je dio redateljske vizije, pa scena koja je i interijer i eksterijer, bez vrata i s mnogo hladnih, asketski jednostavnih prozora predstavlja uspješan prostorni ekvivalent Martinićevom pismu. Redateljica se koncentrira na filigranski rad izrađivanja pojedinog karaktera, u krupnom kadru scene koja razigrava radnju po vertikalni, s posebnom pažnjom usmjerenom prema *hlađenju* geste i naglašavanju rijetkih proboja gorkog humora u općem egzistencijalnom sivilu.

Ovako zamišljena „Mirjana“ uvelike ovisi od spremnosti i skromnosti glu-

mačkog ansambla – njihov osjećaj za mjeru i mogućnost oslušivanja partnera presudni su u izradi karaktera s tek nekoliko prilika za ocrtavanje vlastitih nesreća. Mirjana Karanović u naslovnoj ulozi plijeni kreacijom osušenom od gestualnih i glasovnih viškova, oplemenjenom toplinom i razumijevanjem za vlastite poraze. Njezina Mirjana stoički trpi vlastite emocionalne blokade i psihička zlostavljanja *onih oko nje*, postajući nekom vrstom narodske verzije modernog tragičkog junaka, koji po Hegelu *ne djeluje u interesu potvrde uistinu bitnih etičkih tvrdnji, već iz jednostavnog razloga što je takav kakav jest*. I ostatak ansambla odgovorno plete mrežu oko glavne junakinje: Branka Petrić uspješna je u dočaravanju simpatičnosti roditeljskog terora, Jelena Petrović odlučuje se za ponešto prenaplašen odmak u pubertetski kič, Anđelika Simić duhovito ustrajava na uvijek istom fonu budućeg samoubojice, a Cvijeta Mesić uvjerljivo gradira omjere vlastite nesreće do katarzičnog, ali discipliniranog sloma pred nevjernim suprugom. Marko Baćović bivšeg Mirjaninog partnera pogođeno igra kao praznu ljušturu koja životne poraze kamuflira ironijom,

piše: Matko Botić

Bojan Lazarov sebičnog ljubavnika uspjeva obraniti simpatičnom nesigurnošću, a Feđa Stojanović najtipičnije ispisan lik otuđenog direktora donosi životno i s dobro doziranim elementima suptilne komike.

JDP-ova „Drama o Mirjani i ovima oko nje“ obišla je regiju i doprla do drugih kontinenata kao zasad najuspjeliji komad po dramu autora koji je dovoljno mlad da se usudi pisati kao mudri starac, i dovoljno hrabar da egzistencijalni minimum predstavi kao najnapetiji triler. Linearna režija Ive Milošević, poput recentnije zagrebačke postavke njegove nove drame u režiji Janusza Kice, dostojno predstavlja to vrlo, novo dramsko pismo, ali i naslućuje mogućnosti koje bi u punom sjaju na scenu prenijela neka hrabrija i rizičnija redateljska vizija. Ivor Martinić za tako nešto, srećom, još uvijek ima vremena.

REČ PUBLIKE

Tužna životna priča

Milica Perić, student:

- Prvi pit na ovogodišnjem festivalu da sam se par puta nasmejala. Dosta neobična predstava, odlična scenografija, fenomenalna gluma. Predstava sa odličnom i veoma jakom porukom. Uživala sam večeras.

Mladen Slović:

- JDP nas uvek pozitivno

iznenadi, tako je bilo i večeras. Jedna tužna životna priča ispričana kroz prizmu komičnog pomešanog sa ogromnom dozom gorčine. Odličan rediteljski poduhvat.

Sanja Zečević, lekar:

- Predstava me je oduševila. Mnoge stvari u životu, kao što su prikazane u predstavi,

shvatimo da je trebalo pokazati i reći vrlo kasno i posle se do kraja kajemo. Ženska priča sa puno sete, tuge i neispunjenosti. Vrlo teška i mučna sudbina. Iako sam se smejala, u mnogim momentima sam se zapitala „što se smejem?“

Nemanja Mitrović, preduzetnik:

- Vrlo zanimljivo rešenje za postavljanje komada na scenu, kao i pristup samom

komadu. Odlična priča, dobro ukomponovana. Tema se u momentu čini vrlo laganom, svakodnevnom, ali kada se zapravo malo više zamislimo, shvatimo poentu, neispunjenosti života i otuđenosti od vrlo bitnih stvari kao što je porodica. **B.D.**

55-44-22

 060/55-44-22-0

BRANKA PETRIĆ, VIOLETA

Sve je u životu na ljubavnom planu

Igram „Bubu u uhu” već 41 godinu a u „Trst” kao svog sina vodim Feđu Stojanovića. Poštujem Bekimovu želju da knjiga „Blistvo i strašno” nema uobičajene promocije.

Tri žene, baka, majka, kćerka kao lanac ishrane, kao večno žensko pitanje, kakav je vaš lični ugao, jeste li se negde prepoznali?

-Pa jesam. Ali moje veliko iznenađenje u tekstu, bila je rečenica „ali baka laže” jer stoji iza svih onih najsladnih reči upućenih unuci. Time je sve otišlo izvan klišeiranog odnosa. Bila sam zaprepašćena, čoveče, taj pisac ima 23 godine, odakle mu to? Mnoge bake lažu ali žele da očuvaju utvrđeni imidž, što ona dalje pojašnjava rečima „pravimo se nežne i slatke jer je naš život u vašim rukama.” Ta prividna ili stvarna nežnost između baka i unuka daje im osećaj da još neko može da ih voli.

Pa voli li ona Mirjanu i svoju unuku?

-Sumnjala bih, da nema scene na kraju koja mu daje krunu, kroz koju dolazimo sami do sebe. Nažalost, ponekad mora da se desi nešto najstrašnije, da vam neko najbliži ode da biste shvatili da ste ga voleli a da niste to pokazali. Prepoznala sam se i kao majka i kao baka i po tome što lako neko može da vas rani. I kad nemate topao odnos očekujete da prema vama treba da budu nežni i brižni. Sve je u ži-

votu na ljubavnom planu, pokazujete ljubav, ako je ne dobijate, zatvarate se i postajete neprijatni. To su zakonitosti i u odnosima prema deci, unucima, mužu, prijateljima...

Kako ste se našli u Kolumbiji sa ovom predstavom?

-Da bi se rešili imidža „koke” i razbojnika, tamo se već nekoliko godina održava veliki pozorišni festival sa nekih 50-tak pozorišnih predstava i mi smo imali pet izvođenja iz večeri u več. Oni su tako reagovali, da smo javili Ivoru Martiniću da je postao kolumbijski pisac. Miru Karanović već znaju tako da je i ona domaća glumica. Način na

koji su prihvatili ovu predstavu, iznenadio nas je i ushitio.

Šta još igrate?

-I dalje „Bubu u uhu” već 41 godinu u istoj postavi, Nikola Simić, Rada Đuričin, Vlasta Velisavljević i ja. Igram i predstavu „Rođeni u Yu” u kojoj govorimo naš doživljaj raspada i nestanka bivše zemlje i kako je to uticalo na naše živote. Igram u melodrami Egona Savina „Tako je moralo biti”. Zatim sam uskočila u „Tartifa” i prvi put u karijeri igram Molijera, zahvaljujući Ceci Bojković, jer je otišla u Finsku kao „ambasadorka”. Igram u „Tri sestre” u Bitef teatru, u Režiji Ivane Vujić, i to Mašu u ovim

godinama, što je vrlo neobično a sestre su mi Rada Đuričin i Ružica Sokić. I imam predstavu u Ateljeu 212 „Trst” sa kojom bih volela da dođem u Užice, ako nas pozovu. Tekst je pisao Miloš Radović, sin Duška Radovića a reč je o roditeljima koji vode svoju decu u Trst da evociraju uspomene na onaj Trst, gde smo nekad kupovali fine cipele i farmerice. Ja vodim svog sina koji ima 67 godina i igra ga Feđa Stojanović. Publika se mnogo smeje i voli ovu predstavu.

Bili ste posvećeni i izdavanju knjige „Blistavo i strašno” koju je priredio vaš suprug Bekim Fehmiu. Da li prisustvujete promocijama?

-To je drugi deo, prvi se završava kad Bekim završava gimnaziju a drugi deo počinje od momenta prijema na Pozorišnu akademiju u Beogradu i traje samo do 1989. godine, kada je po njegovom viđenju prestala da postoji Jugoslavija. Nije bilo promocija niti će ih biti, jer on to nije želeo. Čula sam pozitivne kritike na račun literarne vrednosti oba dela knjige jer je Bekim samo beležio šta mu se dešava, bez ikakvih komentara.

M. Petrović

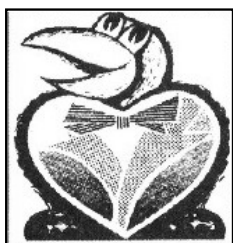

Novinari Biltena predano rade tokom celog festivala: DEO REDAKCIJE NA RADNOM ZADATKU

O PREDSTAVI

S druge strane kulturna je predstava Zagrebačkoga kazališta mladih koja je po mišljenju kritike i publike proglašena jednim od najznačajnijih hrvatskih kulturnih proizvoda ovog desetljeća. S njom je Zagrebačko kazalište mladih obišlo vodeće europske kazališne festivale i kazališne metropole, predstavljajući ne samo hrvatsko kazalište već i hrvatsku kulturu.

Predstava se bavi životima četvero osamljenih ljudi čije priče možda nisu ni velike ni posebne, ali njima su najvažnije. Njima su jedino što imaju. Može se reći da nije čudno kad te u četrdesetima spopadne osjećaj da tvoj život nema prevelikog smisla. Može se to nazvati krizom. Može se reći da je normalno s trideset htjeti više i očekivati da te prihvate kakav jesi. I može se reći nekom od dvadeset i pet da je još vrlo mlad i da će tek vidjeti. I može se dodati da će sve na kraju biti dobro. Ali bilo bi fer zaključiti da ne mora. Da se ne zna. Da nije sigurno. I da sve to na kraju ovisi ipak o sreći. I da je onima sa srećom lakše i da se onima bez nje treba pomoći. I da se moramo naučiti razlikovati jedne od drugih kako bismo bili bolji ljudi i prestali zatvarati vrata nesretnima jer nam je lakše misliti da su si sami za sve krivi. Neki uistinu nisu.

**РАДИО
УЖИЦЕ**

ТЕЛЕВИЗИЈА LAV

Радио Телевизија Србије

VEČERAS

ZAGREBAČKO KAZALIŠTE MLADIH

S DRUGE STRANE

Autorski projekat - Nataša Rajković i Bobo Jelčić

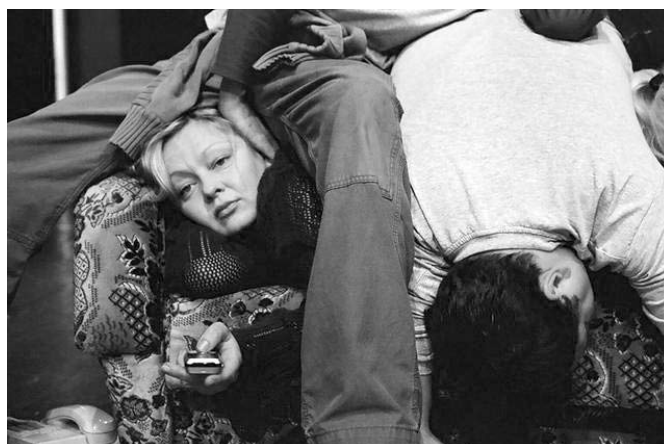
Igraju:

KSENIJA MARINKOVIĆ

JADRANKA ĐOKIĆ

KREŠIMIR MIKIĆ

NIKŠA BUTIJER

**вечерње
НОВОСТИ**

ВЛІС

Пише: Zoran Jeremić

Noć u Kremnima

ka je Pjevićeva tarifa. Reče mi da kao kremanski zet imam pravo na jedno besplatnu želju. Dodirnem i pitam: "Kuglo, kuglice, šta piše profesor emeritus posle sinoćnjih radova pozorišne manufakture Stojanović-Milošević?"

"Na Drini ćuprija", posle dvatri minuta progovori: "Na margini jednog listića profesora emeritusa piše kako se mladani Ivor Martinić nagledao Kaurismakija, načitao Beketa i ovih novih dramaturga-škrtica pa štancuje li štancuje diljem re-

vno, brate, mnogo ravno. Ljuta horizonatala. Džarmuš pravio od restlova Vendersa, on bi sad od restlova Džarmuša da pravi u duhu ove posne dramaturgije." Tu kugla prestade da zbori i prodera se: "Jeremiću, dosta sam ti rekla. Ubaci još dve rečenice i pošalji urednici Rajki tekst na prelom. Pa ne mogu ja pisati umesto tebe, a i Pjević je ograničio besplatne želje na 35 sekundi."

Noć u Kremnima. Nigde žive duše. Dragče je to veče leteo samo na lokalne rok hitove ispod 1975. Htedoh da zapevam nešto iz repertoara Djoka Vasića dok je još tvrdio da je bolji od Zdravka Čolića, ali iz mraka neko zacvili "Zajdi, zajdi". Kapetan Kočo, naš Martin, krenuo za Skoplje preko Bioske... Jedva smo ga ubedili da treba da ostane u Užicu do četvrtka i pokupi Ardalione. Šanse još uvek postoje. Poletismo. Iznad Tijanica vodenice naglo se trgoh iz sna. Rajka sa mobilnog krešti: "Opet kasniš, hoćeš da te izbacim iz biltena i popunim tvoju rubriku predlogom novog zakona o pozorištu!"

Opet mi se javi u snu aktovka profesora Rapajića, predsednika žirija, ali taman da pročitam kolike su šanse da jdповci i ovi oko njih ugroze šanse Užičana, pojavi se izvesni gospodin sa roščićima, Voland Ljubičić, namignu mi i naredbodavno prozbori: "Kod Pjevića".

Kako to već biva u snovima, popijem tri rakije sa Dragčtom Selakovićem koji se iz noći u noć sprema da poleti sa Male scene i doletimo do Kuće proroka Tarabića. Kad, ne lezi vraže, ima šta i da vidim: Kusturica istovara iz helikoptera treću čarobnu kuglu direktno u Pjevićevu nekropolu. Ma kakav život, snovi su čudo!

Sačekam da vidim koli-

Kugla, za koju Pjević u mom snu tvrdi da je sa Tibeta, a Kusturica da je iz romana

giona. To je za svaku pohvalu, ali nekako nema čuda, magije i energije kao kod Užičana. Ra-

OCENA PUBLIKE

CNP Podgorica i Grad teatar Budva:	
RIBASRSKE SVAĐE	3,83
Kamerni teatar 55 Sarajevo i Udruženje Kontakt:	
SUMNJA	4,34
Atelje 212:	
ZORAN ĐINĐIĆ	4,16
Narodno pozorište Užice	
BUĐENJE PROLEĆA	4,39
JDP, Teatar „Bojan Stupica”	
DRAMA O MIRJANI I OVIMA OKO NJE	4,36

DUNAV GRUPA
DUNAV OSIGURANJE
GLAVNA FILIJALA UŽICE

Izdaje Savet XVII Jugoslovenskog pozorišnog festivala Užice 2012.

Uređuje redakcijski odbor: Radojka Popović - urednik, Nenad Kovačević, Verica Tucović, Mirjana Petrović, Ana Milošević, Bogdan Damjanović, Zoran Jeremić, Matko Botić.

Tiraž: 500 primeraka • štampa Grafoprint Užice - grafoprint@open.telekom.rs